

Mittelstadtrauschen – Margarita Kinstner

previd: Jelena Pržulj, Beograd 2019

© Paul Zsolnay Verlag, Beč

(poglavlje 12)

Oktobar donosi kišu, Dunavski kanal se podigao koliko se ne podigne za celu godinu, ulice i parkovi su poplavljeni, a i reka Vin napokon ponovo teče. Prelivaju se i kanali i osećanja, grla se pune melanholijom, ženske oči se rastaču i lije iz njih. Nad gradom i njegovim jesenjim bojama nadvija se talas depresije koji će zahvatiti Mari, zahvatiće i Sonju, pa tako obe sede kod kuće, jedna na žutoj dizajnerskoj sofi pred ravnim ekranom, druga među mačijim dlakama i opuščima od cigareta. Živelo samosažaljenje, živela depresija!

Jakob, koji je izazvao sve to cmizdrenje, za to vreme žonglira između laserskih pumpi, ogledala i kristala, teleportuje kvantna stanja i evaluira rezultate istraživanja. Za Marijine suze ne zna, Sonjine ga se suze više ne tiču.

Zašto njih dve tako ridaju? U redu, Sonju je Jakob ostavio, ali zašto Mari? On jeste njen, taj njen Jakob, koji je nekad bio Sonji, posve je njen, njen do srži i do čarapa koje stalno ostavlja po njenom stanu. Ali možda su je upravo te čarape i uredno urolana tuba paste za zube (to je naučio od Sonje) tako raplakali. On sve ostavlja ovde, i sve se gomila. Kao nemi podstanari Jakobove stvari žive u Marijinom stanu, zauzimaju sve i pilje u nju. Vidi nas!, unose joj se u lice, i mi smo tu, da nas slučajno nisi zaboravili, da slučajno nisi zaboravila svog Jakoba! Kako i da ga zaboravi kada on svake noći leži u njenom krevetu kao razapet na krst, bahati se, širi ruke celom dužinom, a ona najednom nije više ni sigurna da želi to telo u svom stanu, tu džinovsku hobotnicu koja noću poseže pipcima za njom, obuhvata njeno telo i privija ga uz sebe, sve dok ona uopšte više ne zna kako da dođe do daha.

Mari stoji u kupatilu, sa malom kartonskom tablom presvučenom folijom u ruci, i računa: ponedeljak, utorak, sreda. Zar nije danas sreda? Ili je već četvrtak, da li je zaboravila jednu kuglicu, pa je u njoj već počela ćelijska deoba hobotnice? Ali ne, sreda je danas, danas je držala francuski sedmom-be odeljenju, hvala bogu, imala je sreće.

Svakako više sreće nego Sonja, jer Sonja priželjkuje upravo ono što Mari pokušava da spreči: komadić sreće, malenu životinjicu s pipcima. Želi da na rukama ljulja taj novi život, ali kako bi to sada uopšte bilo moguće kad je ponovo sama i mora početi iz početka? Muškarci ulaze kako im je volja, ulaze u Sonjin stan i izlaze iz Sonjinog stana, i tako i u samu Sonju i iz nje. Uskoro će joj biti trideset godina i ponovo je sama. Sirota Sonja. Zato pokušava preko interneta, te čudesne mašine.

Svaki je čovek u potrazi za ono malo sreće, ono malo smisla u životu. Tako Mari traži ljubav u sebi i ne pronalazi je, tako Sonja traži nekoga ko će je makar malo voleti. Samo je Jakob pronašao šta je tražio: Mari, Mari i opet Mari. Ona nadahnjuje njegove misli, olakšava mu svakodnevicu, sve je odjednom mnogo živopisnije i sjajnije, a poznato je da takvo stanje opijenosti pozitivno deluje na

posao. Kao zaludenik goni čestice svetlosti kroz tunel, ima ideju, rukovodi se instinktom i zaista ulazi u trag grešci koju je cela grupa tako dugo tražila. Napokon opet napredujemo, tapšu ga po ramenu, čak je i profesor zadovoljan.

Jakob dolazi kući srećan, vrti Mari u krug, a Mari, koja je ni pet minuta pre toga bila u nedoumici da li uopšte želi vezu sa Jakobom i zar nije bolje da odeš pre nego kasnije, Mari se prepušta Jakobovom oduševljenju da ponese i nju.

Za to vreme Geri stoji na mostu Rosauer i gleda u tamnu vodu Dunavskog kanala. Nedeljama već jurca kao prognanik kroz Beč, od jedne kafane do druge, od jednog mosta do drugog. Kao da je dokolica o kojoj je Džo stalno pričao jednom jedinom rečenicom prešla na njega, kao vaška sa jedne na drugu dečiju glavu.

„Dokolice se“, govorio je Džo, „plašimo više nego smrti! Tek kada čovek nema više šta da radi, tek kada je istinski slobodan, može da se suoči sa onim što dokolica zapravo jeste: Jedno ogromno, oljušteno kokošije jaje, veliko, mlohavo i bezbojno. A unutra žuto jezgro, spoznaja ljudskog postojanja, naime da smisla nema. Čovek nije ništa bolji od životinje, proizvod čistog slučaja, hira prirode, kao i cela posrana planeta. Jedno rešenje od milijardi mogućih rešenja. Jedino što čovek, za razliku od životinje, ume da mislim, ima prošlost i budućnost. I upravo to pokušava od vankada da potisne tako što se zatrpava poslom, dozvoljava da mu stave jaram, i nadređeni i porodica i prijatelji. Ko je nečim uposlen, taj nema vremena da razmišlja, a ko ne razmišlja ne poima ni razmere besmisla. Šta misliš zašto smo uopšte izmislili svu tu buku, građevinske mašine, zaglušujuću muziku? Šta je to nego ritual primitivnih plemena iz džungle koja se klanjaju nekom nepostojećem božanstvu? Kada umreš, niko neće više ni pomisliti šta si napravio od svog života. Dva danas kasnije bićeš zaboravljen.“

Geri izduvava prstenove od dima. Netremice gleda u ono mesto sa kog je Džo skočio u vodu i nije izronio.

Da li je Džo pronašao svoj smisao u životu? Može li smisao biti samo u tome da stojiš na mostu i sviraš na vinskih čašama? Ili da nasmeješ dvoje ili troje dece? I da li je zaista prošlo tek tri meseca otkako se Džo utopio? Geriju se čini da je prošla čitava večnost. A što se večnosti tiče, razmišlja, sigurno i jeste tako, jer ta voda koju je Džo nosio u plućima, i koju je u početku još sigurno pokušavao da ispljune, odavno je otekla Dunavom. Slovačka, Mađarska, Hrvatska, Srbija, Rumunija, Moldavija, Ukrajina, delta Dunava. Dunaj, Duna, Dunav, Dunârea. A on je kriv, Geri.

Trebalo je da skoči za njim. Nije smeo tek tako da ode kada Džo ni posle dvadeset minuta nije izronio. Ali kako je mogao da znao da je ovog puta ozbiljno. Da Džo neće iskočiti iz žbunja, *Uh!*, kako onog leta pre četiri godine, kad ga je Džo prvi put poveo na most Rosauer? Tada Geri još nije znao koliko se često Džo baca s mostova, tada je još, saplićući se niz stepenice dok mu je srce divlje lupalo, trčao obalom i kao ludak vikao: „Džo! U pičku materinu, Džo!“ Bio je sav unezveren i već je hteo da ide u policiju, kada je odjednom nešto zašuštalo u jednom od žbunova na obali i: *Uh!*

Džo samo što se nije upiškiio od smeha, otresao se kao mokar pas i prskao vodom na sve strane. Zatim je u mokroj odeći seo na most, rekao: „Nemoj toliko ozbiljno da shvataš život“, uzeo je jednu od Gerijevih ručno motanih cigareta i ponašao se kao da se ništa nije dogodilo.

Sada se Geri pitao šta li je Džo mislio time. Nemoj toliko ozbiljno da shvataš život, nije nikakva tragedija ako ga i izgubiš? Šta ako je hteo da ga izgubi? Da li je Džo iznova i iznova skakao sve dok jednom ne upali? Da li su za Džoa skokovi sa mosta Rosauer bili kao tablete za spavanje kojih se ljudi nagutaju samo da bi nakon toga morali na ispumpavanje želuca i još jednom izvukli živu glavu? Deseti put te niko više ne shvata ozbiljno. A Džo bi svaki put izronio. Ponekad bi još malo ostao pod vodom, dodatno zaoštrio igru, ali najkasnije kada bi Geri mirno ostao da stoji na mostu i mota džojnt, Džou bi cela stvar dosadila.

Geru baca opušak u Dunavski kanal i posmatra kako crvena tačkica kružnom putanjom pada u vodu i gasi se.

Možda je Džo želeo da skok ostane zabeležen. A onda je nešto pošlo naopako. Udario je glavom i nije više mogao da ispliva na površinu.

Jedno valja napomenuti: Kada je Džo poslednje noći u životu skočio u Dunavski kanal, Geri je bio usmerio objektiv pravo na njega. Dakle, Džooov poslednji skok urezan je na memorijsku karticu marke SanDisk od 4 gigabajta. Tu Džo sedi na gelenderu, širi ruke u stanu i osmehuje se. A onda kaže: „Nemoj me zaboraviti, matori“ i baca se unazad.

Od toga dana Geri nije više uzeo kameru u ruke.